

Ετοιμότητα για το Brexit: η ΕΕ ολοκληρώνει τις εργασίες προετοιμασίας της για την πιθανότητα αποχώρησης χωρίς συμφωνία στις 12 Απριλίου

Βρυξέλλες, 25 Μαρτίου 2019

Δεδομένου ότι οι πιθανότητες το Ηνωμένο Βασίλειο να αποχωρήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση χωρίς συμφωνία στις 12 Απριλίου αυξάνονται, σήμερα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ολοκλήρωσε την προετοιμασία της για την αποχώρηση χωρίς συμφωνία.

Ταυτόχρονα, συνεχίζει να υποστηρίζει τις διοικήσεις για τη λήψη των δικών τους μέτρων προετοιμασίας και προτρέπει όλους τους πολίτες και τις επιχειρήσεις της ΕΕ να συνεχίσουν να ενημερώνονται σχετικά με τις συνέπειες της πιθανότητας αποχώρησης χωρίς συμφωνία και να είναι καθ' όλα έτοιμοι για αυτό το σενάριο. Αυτό αποτελεί επακόλουθο των συμπερασμάτων που εξέδωσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (άρθρο 50) την προηγούμενη εβδομάδα, στα οποία ζητεί να συνεχιστούν οι εργασίες ετοιμότητας και αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών. Μολονότι η αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου χωρίς συμφωνία δεν είναι επιθυμητή, η ΕΕ έχει προετοιμαστεί για αυτό το σενάριο.

Κατόπιν αιτήματος της πρωθυπουργού κας Τερέζα Μέι, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (άρθρο 50) [συμφώνησε](#) την Πέμπτη 21 Μαρτίου να παραταθεί η ημερομηνία αναχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου έως τις **22 Μαΐου 2019**, υπό την προϋπόθεση ότι η συμφωνία για την αποχώρηση θα εγκριθεί από τη Βουλή των Κοινοτήτων το αργότερο στις 29 Μαρτίου 2019. Εάν η συμφωνία αποχώρησης δεν εγκριθεί από τη Βουλή των Κοινοτήτων μέχρι τότε, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε να παραταθεί η ημερομηνία έως τις **12 Απριλίου 2019**. Στη δεύτερη περίπτωση, αναμένεται από το Ηνωμένο Βασίλειο να προτείνει μια μελλοντική πορεία πριν από την ημερομηνία αυτή.

Παρότι η Ευρωπαϊκή Ένωση εξακολουθεί να ελπίζει ότι δεν θα συμβεί κάτι τέτοιο, αυτό σημαίνει ότι, εάν η συμφωνία αποχώρησης δεν κυρωθεί έως την Παρασκευή 29 Μαρτίου, ενδέχεται το Ηνωμένο Βασίλειο να αποχωρήσει χωρίς συμφωνία στις 12 Απριλίου. Η ΕΕ έχει προετοιμαστεί για το σενάριο αυτό και έχει παραμείνει ενωμένη καθ' όλη τη διάρκεια των εργασιών προετοιμασίας. Είναι πλέον σημαντικό να είναι όλοι έτοιμοι για την επικράτηση αυτού του σεναρίου και να γνωρίζουν τις πρακτικές συνέπειές του.

Σενάριο αποχώρησης χωρίς συμφωνία

Εάν αποχωρήσει χωρίς συμφωνία, το Ηνωμένο Βασίλειο θα καταστεί τρίτη χώρα χωρίς μεταβατικές ρυθμίσεις. Από τη στιγμή εκείνη, όλο το πρωτογενές και παράγωγο δίκαιο της ΕΕ θα παύσει να ισχύει για το Ηνωμένο Βασίλειο. Δεν θα υπάρξει μεταβατική περίοδος, όπως προβλέπεται στη συμφωνία αποχώρησης. Όπως είναι αναμενόμενο, αυτό θα προκαλέσει σημαντικές διαταραχές για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Σε αυτό το σενάριο, οι σχέσεις του ΗΒ με την ΕΕ θα διέπονται από το γενικό διεθνές δημόσιο δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Η ΕΕ θα πρέπει να εφαρμόσει αμέσως τους κανόνες και τους δασμούς της στα σύνορά της με το Ηνωμένο Βασίλειο. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να ελέγχει την τήρηση των τελωνειακών, υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών προτύπων και να επαληθεύει τη συμμόρφωση με τους κανόνες της ΕΕ. Παρά τα σημαντικά μέτρα προετοιμασίας που έχουν λάβει οι τελωνειακές αρχές των κρατών μελών, οι έλεγχοι αυτοί ενδέχεται να προκαλέσουν σημαντικές καθυστερήσεις στα σύνορα. Οι οντότητες του Ηνωμένου Βασιλείου θα παύσουν επίσης να είναι επιλέξιμες για επιχορηγήσεις της ΕΕ και για συμμετοχή στις διαδικασίες προμηθειών της ΕΕ υπό τους τρέχοντες όρους.

Ομοίως, οι πολίτες του Ηνωμένου Βασιλείου δεν θα είναι πλέον πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θα υποβάλλονται σε συμπληρωματικούς ελέγχους κατά τη διέλευση των συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και σε αυτόν τον τομέα, παρά τα σημαντικά μέτρα προετοιμασίας που έχουν λάβει τα κράτη μέλη σε λιμένες και αερολιμένες για να διασφαλίσουν την κατά το δυνατόν αποτελεσματικότερη διενέργεια των ελέγχων, ενδέχεται να προκληθούν καθυστερήσεις.

Οι εργασίες ετοιμότητας και έκτακτης ανάγκης της ΕΕ για την περίπτωση αποχώρησης χωρίς συμφωνία

Από τον Δεκέμβριο του 2017, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προετοιμάζεται για την περίπτωση της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου χωρίς συμφωνία. Έχει δημοσιεύσει 90 ανακοινώσεις ετοιμότητας, 3 ανακοινώσεις της Επιτροπής και έχει υποβάλει 19 νομοθετικές προτάσεις (βλ. παρακάτω).

Η Επιτροπή διεξήγαγε επίσης εκτενείς τεχνικές συζητήσεις με τα κράτη μέλη της ΕΕ των 27, με

αντικείμενο τόσο γενικά θέματα ετοιμότητας και έκτακτης ανάγκης όσο και ειδικά τομεακά, νομικά και διοικητικά ζητήματα ετοιμότητας. Η Επιτροπή έχει επίσης ολοκληρώσει την περιοδεία της στις πρωτεύουσες των 27 κρατών μελών της ΕΕ. Σκοπός αυτών των επισκέψεων ήταν να δοθούν όλες οι αναγκαίες διευκρινίσεις σχετικά με τις δράσεις ετοιμότητας και έκτακτης ανάγκης της Επιτροπής και να συζητηθούν τα εθνικά μέτρα προετοιμασίας και τα σχέδια έκτακτης ανάγκης. Το συμπέρασμα των επισκέψεων είναι ότι **τα κράτη μέλη είναι καλά προετοιμασμένα για όλα τα σενάρια**.

Τα κράτη μέλη έχουν επίσης πραγματοποιήσει εντατικές εργασίες προετοιμασίας σε εθνικό επίπεδο. [Εδώ](#) διατίθεται μια επισκόπηση των δικαιωμάτων διαμονής στα κράτη μέλη της ΕΕ των 27, καθώς και απευθείας σύνδεσμοι προς τους [εθνικούς ιστοτόπους για την ετοιμότητα](#).

Νομοθετικά μέτρα έκτακτης ανάγκης και ετοιμότητας

Μέχρι σήμερα, η Επιτροπή έχει υποβάλει 19 νομοθετικές προτάσεις. 17 εξ αυτών έχουν εγκριθεί ή συμφωνηθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Επί του παρόντος βρίσκεται σε εξέλιξη η επίσημη έγκριση όλων αυτών των φακέλων από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Δύο προτάσεις πρόκειται να οριστικοποιηθούν σε εύθετο χρόνο από τους δύο συννομοθέτες.

Όπως επισημαίνεται στις [ανακοινώσεις της Επιτροπής σχετικά με την ετοιμότητα για το Brexit](#), τα μέτρα έκτακτης ανάγκης της ΕΕ δεν θα μετριάσουν –και δεν μπορούν να μετριάσουν– τον συνολικό αντίκτυπο του σεναρίου αποχώρησης χωρίς συμφωνία, δεν αντισταθμίζουν κατά κανένα τρόπο την έλλειψη ετοιμότητας, δεν αναπαράγουν τα πλήρη οφέλη που απορρέουν από την ιδιότητα του μέλους της ΕΕ ούτε τους ευνοϊκούς όρους ενδεχόμενης μεταβατικής περιόδου, όπως προβλέπεται στη συμφωνία αποχώρησης. Αυτές οι προτάσεις έχουν προσωρινό χαρακτήρα, περιορισμένο πεδίο εφαρμογής και θα εγκριθούν μονομερώς από την ΕΕ. Δεν πρόκειται για «μικρές συμφωνίες» ούτε έχουν αποτελέσει αντικείμενο διαπραγμάτευσης με το Ηνωμένο Βασίλειο.

Η ΕΕ διατήρησε –και θα συνεχίσει να διατηρεί– απόλυτα ενιαία στάση καθ' όλη τη διάρκεια των εργασιών προετοιμασίας της και κατά τη διάρκεια τυχόν περιόδου «χωρίς συμφωνία».

Στα μέτρα έκτακτης ανάγκης για την περίπτωση αποχώρησης χωρίς συμφωνία συγκαταλέγονται τα εξής:

- **Πρόγραμμα PEACE:** συνέχιση του προγράμματος PEACE στην Ιρλανδία μέχρι το τέλος του 2020. Όσο για την περίοδο μετά το 2020, η Επιτροπή έχει ήδη προτείνει, στο πλαίσιο των προτάσεων της για το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, τη συνέχιση και την ενίσχυση της διασυννομιτικής στήριξης για την ειρήνη και τη συμφιλίωση στις παραμεθόριες κομητείες της Ιρλανδίας και της Βόρειας Ιρλανδίας.
- **Προϋπολογισμός της ΕΕ** (υπό τελική έγκριση): σε περίπτωση αποχώρησης χωρίς συμφωνία, η ΕΕ θα είναι σε θέση να τηρήσει τις δεσμεύσεις της και να συνεχίσει τις πληρωμές το 2019 προς τους δικαιούχους του ΗΒ για συμβάσεις που έχουν υπογραφεί και αποφάσεις που έχουν ληφθεί πριν από τις 30 Μαρτίου 2019, υπό τον όρο ότι το ΗΒ θα εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που υπέχει στο πλαίσιο του προϋπολογισμού του 2019 και θα δεχτεί τους αναγκαίους ελέγχους.
- **Αλιευτικά δικαιώματα και αποζημιώσεις:** τα μέτρα αυτά προβλέπουν τη δυνατότητα αποζημίωσης των αλιέων και των επιχειρήσεων των κρατών μελών της ΕΕ από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας για την προσωρινή παύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων τους. Εξασφαλίζουν, επίσης, ότι η ΕΕ θα μπορεί να παραχωρήσει στα σκάφη του Ηνωμένου Βασιλείου πρόσβαση στα ύδατα της ΕΕ έως το τέλος του 2019, υπό την προϋπόθεση ότι τα σκάφη της ΕΕ θα έχουν και αυτά πρόσβαση στα ύδατα του Ηνωμένου Βασιλείου.
- **Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες:** προσωρινά, περιορισμένα μέτρα για να εξασφαλιστεί ότι δεν θα υπάρξει άμεση διαταραχή στην κεντρική εκκαθάριση των παραγώγων και στις υπηρεσίες κεντρικών αποθετηρίων για οικονομικούς φορείς της ΕΕ που επί του παρόντος χρησιμοποιούν οικονομικούς φορείς του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς και για να διευκολυνθεί η ανανέωση, για καθορισμένο χρονικό διάστημα 12 μηνών, ορισμένων συμβάσεων εξωχρηματοπιστηριακών παραγώγων, όταν η σύμβαση μεταφέρεται από αντισυμβαλλόμενο του Ηνωμένου Βασιλείου σε αντισυμβαλλόμενο της ΕΕ των 27.
- **Αεροπορική συνδεσιμότητα και ασφάλεια:** με αυτά τα δύο μέτρα θα διασφαλιστεί βασική αεροπορική συνδεσιμότητα προκειμένου να αποφευχθεί η πλήρης διακοπή της εναέριας κυκλοφορίας μεταξύ της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου στην περίπτωση αποχώρησης χωρίς συμφωνία.
- **Οδική συνδεσιμότητα:** επιτρέπει τη συνέχιση ασφαλούς βασικής οδικής συνδεσιμότητας μεταξύ της ΕΕ και του ΗΒ για περιορισμένο χρονικό διάστημα, υπό την προϋπόθεση ότι το ΗΒ θα παράσχει αμοιβαία μεταχείριση στις εταιρείες και επιχειρήσεις της ΕΕ.
- **Σιδηροδρομική συνδεσιμότητα:** διασφαλίζει την εγκυρότητα των εγκρίσεων ασφάλειας για ορισμένα τμήματα της σιδηροδρομικής υποδομής για αυστηρά περιορισμένο χρονικό διάστημα τριών μηνών, ώστε να καταστεί δυνατή η εφαρμογή μακρόπνοων λύσεων που θα συνάδουν με το δίκαιο της ΕΕ. Αυτό αφορά ιδίως τη σήραγγα της Μάγγκης και θα εξαρτηθεί από τη διατήρηση, από πλευράς του Ηνωμένου Βασιλείου, προτύπων ασφάλειας πανομοιότυπων με τις απαιτήσεις της ΕΕ.

– **Επιθεωρήσεις πλοίων:** αποσκοπεί να εξασφαλίσει ασφάλεια δικαίου και τη συνέχεια των δραστηριοτήτων στον ναυτιλιακό τομέα.

– **Εκ νέου χάραξη του διαδρόμου του κεντρικού δικτύου Βόρεια Θάλασσα –**

Μεσόγειος: προστίθενται νέες θαλάσσιες συνδέσεις μεταξύ της Ιρλανδίας, της Γαλλίας, του Βελγίου και των Κάτω Χωρών στο κεντρικό δίκτυο και θεσπίζεται νέα χρηματοδοτική προτεραιότητα για τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη»: προσαρμογή των μεταφορικών υποδομών για τη διεξαγωγή ελέγχων ασφαλείας και ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα.

– **Πολιτική για το κλίμα:** αυτό το μέτρο διασφαλίζει ότι η ενδεχόμενη αποχώρηση χωρίς συμφωνία δεν θα επηρεάσει την ομαλή λειτουργία και την περιβαλλοντική ακεραιότητα του συστήματος εμπορίας εκπομπών.

– **Πρόγραμμα Erasmus +:** οι φοιτητές και οι ασκούμενοι στο εξωτερικό που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Erasmus+ κατά τον χρόνο αποχώρησης του ΗΒ μπορούν να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους και να συνεχίσουν να λαμβάνουν τις σχετικές χρηματοδοτήσεις ή υποτροφίες.

– **Δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης:** τα δικαιώματα (όπως οι περίοδοι ασφάλισης, μισθωτής και μη μισθωτής δραστηριότητας ή διαμονής στο Ηνωμένο Βασίλειο πριν από την αποχώρηση) των προσώπων που άσκησαν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας πριν από την αποχώρηση του ΗΒ διαφυλάσσονται.

– **Αμοιβαιότητα των θεωρήσεων** (υπό τελική έγκριση): απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης για τους υπηκόους του ΗΒ που ταξιδεύουν στην ΕΕ, υπό τον όρο ότι το ΗΒ θα παραχωρήσει επίσης αμοιβαία και χωρίς διακρίσεις απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης σε όλους τους πολίτες της ΕΕ.

Κρατικές ενισχύσεις

Όσον αφορά την ανάγκη για οικονομικούς πόρους και/ή τεχνική βοήθεια, [οι ισχύοντες κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις](#) καθιστούν δυνατή την αντιμετώπιση των προβλημάτων που θα συναντήσουν οι επιχειρήσεις στην περίπτωση του Brexit χωρίς συμφωνία. Για παράδειγμα, οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις επιτρέπουν τις ενισχύσεις παροχής συμβουλών σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) ή τις ενισχύσεις για κατάρτιση, οι οποίες θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για να συμβάλουν στην ετοιμότητα των ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων ενδεχόμενων μελλοντικών τελωνειακών διατυπώσεων). Οι κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση περιέχουν διατάξεις για τα καθεστώτα προσωρινής στήριξης αναδιάρθρωσης για ΜΜΕ, οι οποίες θα μπορούσαν να είναι χρήσιμες για την αντιμετώπιση των προβλημάτων ρευστότητας που προκαλούνται λόγω του Brexit. Η πρόσβαση στη χρηματοδότηση είναι δυνατή με διάφορες μορφές, π.χ. μέσω χρηματοδοτούμενων από το δημόσιο συστημάτων δανειοδότησης με το επιτόκιο αναφοράς ή κρατικών εγγυήσεων στο πλαίσιο της ανακοίνωσης για τις εγγυήσεις (τα στοιχεία επικοινωνίας είναι διαθέσιμα [εδώ](#)).

Χρηματοδότηση και στήριξη από τον προϋπολογισμό της ΕΕ

Μπορεί επίσης να διατεθεί τεχνική και χρηματοδοτική βοήθεια από την Ευρωπαϊκή Ένωση σε ορισμένους τομείς, όπως η κατάρτιση τελωνειακών υπαλλήλων στο πλαίσιο του προγράμματος «Τελωνεία 2020». Και άλλα προγράμματα μπορούν να συμβάλουν σε παρόμοιες ενέργειες κατάρτισης στον τομέα των υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών ελέγχων. [Για τη γεωργία](#), το δίκαιο της ΕΕ παρέχει ποικίλα μέσα για την αντιμετώπιση των πλέον άμεσων συνεπειών της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου, ιδίως στο πλαίσιο ενός σεναρίου μη επίτευξης συμφωνίας.

Ανακοινώσεις ετοιμότητας

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει δημοσιεύσει 90 τομεακές ανακοινώσεις ετοιμότητας. Παρέχουν αναλυτική καθοδήγηση στο πλαίσιο διαφόρων τομέων που επηρεάζονται από το Brexit. Είναι διαθέσιμες [σε αυτόν τον σύνδεσμο](#).

Περισσότερες πληροφορίες: τι πρέπει να κάνω στην περίπτωση αποχώρησης χωρίς συμφωνία;

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πώς να προετοιμαστούν για το σενάριο αποχώρησης χωρίς συμφωνία, οι πολίτες της ΕΕ μπορούν να επικοινωνούν με την υπηρεσία [Europe Direct](#) για να θέσουν τις ερωτήσεις τους. Καλέστε δωρεάν το **00 800 6 7 8 9 10 11** από οπουδήποτε στην ΕΕ και σε οποιαδήποτε επίσημη γλώσσα της ΕΕ. Η Επιτροπή δημοσίευσε σήμερα μια σειρά [ευανάγνωστων ενημερωτικών δελτίων](#) σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ.

Βλ. και άλλους χρήσιμους συνδέσμους παρακάτω:

Πολίτες της ΕΕ

- [Ιστότοπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ετοιμότητα](#)
- [Επισκόπηση των δικαιωμάτων διαμονής σε κάθε κράτος μέλος της ΕΕ των 27](#)
- [Ιστότοποι των κρατών μελών για την αποχώρηση χωρίς συμφωνία](#)
- [Ανακοίνωση για τα ταξίδια](#)

- [Ενημερωτικά δελτία για τα ταξίδια, τα δικαιώματα των πολιτών, τις σπουδές και τα δικαιώματα των καταναλωτών](#)
- [Ερωτήσεις και απαντήσεις για το Erasmus](#)
- [Ερωτήσεις και απαντήσεις για την αποχώρηση χωρίς συμφωνία](#)
- [Πληροφορίες για τους πολίτες της ΕΕ που ζουν στο Ηνωμένο Βασίλειο](#)

Επιχειρήσεις της ΕΕ

- [Σειρά εγγράφων](#) για τα τελωνεία και την έμμεση φορολογία (συμπεριλαμβανομένου ενός [απλού καταλόγου ελέγχου 5 σημείων](#)) για τις επιχειρήσεις
- [Πληροφορίες σχετικά με τη γεωργία](#)
- [Επτά σημεία που πρέπει να γνωρίζουν οι επιχειρήσεις στην ΕΕ-27 στο πλαίσιο της προετοιμασίας για το Brexit](#)

IP/19/1813

Αρμόδιοι επικοινωνίας:

[Margaritis SCHINAS](#) (+ 32 2 296 05 24)

[Mina ANDREEVA](#) (+32 2 299 13 82)

[Daniel FERRIE](#) (+32 2 298 65 00)

Ερωτήσεις του κοινού: [Europe Direct](#) τηλεφωνικά [00 800 67 89 10 11](#) ή με [ηλεκτρονικό μήνυμα](#)